

ומבואר בגמרא, שטעם זה שהוא מחמת גזירה, נצרך לדעת רבי, האומר שכל שנה לענין זה היא שלוש מאות וששים וחמישה ימים, [כפי שיתבאר בעזה"י להלן, לענין גאולת בתי ערי חומה], ואם כן יתכן ששעיר שהופרש ליום כפורים זה, עדיין יהיה בתוך שנתו ביום הכפורים הבא, [כגון שהקדישו ביום שמיני ללידתו, בערב יום הכפורים בשנה פשוטה וחסרה, שמיום כפורים זה עד יום כיפורים הבא, כולל שני ימי הכפורים, 354 יום, ונמצא שביום כפורים הבא השעיר בן 362 יום והוא בתוך שנתו, ואף אם היתה שנה מלאה השעיר בן 364 יום], ולדעת רבי, אף שפעמים השעיר שהופרש בשנה זו כשר לשנה הבאה, מאחר שפעמים הוא כבר פסול, גזרו גם על הכשר שלא יקרב לשנה הבאה.

אבל לדעת חכמים, האומרים, ששנה נמנית מיום זה עד אותו יום לשנה הבאה, תמיד יהיה השעיר בשנה הבאה יותר מבן שנה, ואם כן, לא רק מחמת גזירה יש לפסול את השעיר של שנה זו לשנה הבאה, אלא תמיד הוא פסול מעיקר הדין.

דף ס"ו

אולם הקשו גם על הדברים הללו, שכן יש בדברים אלו ישוב מדוע שעיר יום הכפורים אינו קרב לשנה הבאה, שמא עברה שנתו או ודאי עברה שנתו, ונפסל, אבל פר יום הכפורים בא בן שלוש שנים ויותר ואינו נפסל בהשלמת השנה^א.

ולא קבלו את התירוץ, שהטעם לכך שגם הפר מת, גזרה משום השעיר, [שאם היו אומרים להניח את הפר, היו טועים להניח גם את השעיר]. והסיבה שלא קבלו תירוץ זה, כי לא מסתבר שמשום גזרה בלבד, יאמרו להמית את הפר, שכן לצורך זה שלא יטעו להכשיר את השעיר לשנה הבאה, די בכך שהפר ירעה.

ועוד הקשו, הלא חטאת שעברה שנתה אינה מתה, אלא רועה עד שיהיה בה מום ותפדה, ואם כן, השעיר עצמו גם ראוי שלא ימות, ולמה אמר רבי יהודה שימות.

^א תימה לי, מאי פריך, הא בפר נמי דדינו הוא להיות בן שלש שנים ותו לא, אי עברו שנותיו פסול, ותו לא חזי להקרבה, כדתנן בפרק קמא דמסכת פרה רבי יוסי הגלילי אומר, פרים בני שנים, וחכמים אומרים אף בני שלש, רבי מאיר אומר אף בני ארבע וחמש, אלא שאין מביאין זקנים מפני הכבוד, אלמא דלרבנן טפי משלש לא. ויש לומר, נהי דפסול להקרבה, לא הוה לן למימר ימותו, דשמא לא גמירי הלכתא דחטאת שעברה שנתה אלא בחטאת שהיא כשבה או שעירה או שעיר דהוה בני שנה, ובהכי שייך למיגזר משום עברה שנתה, דהלכתא גמירי לה דלמיתה אזלא, אבל בפרים דהוה בני שלש, לא גמירי הלכתא דימותו כשעברו שלש שנים, ולהכי לא שייך למיגזר בהו, והוה לן למימר ירעה. אי נמי הכא פריך אליבא דרבי מאיר, דמדקא דחקת לשנויי גזירה משום עברה שנתה, והוית מצי לשנויי בלא גזירה לרבנן דרבי הויה חטאת שעברה שנתה ממש, אלא כדי לאוקמי ככולי עלמא, אפילו כרבי, משנית הכי, אם כן לרבי מאיר דאמר בפר אף בני ארבע וחמש, והוה הדין טפי, מאי מתרצת. [תוס'].